INTERNET STIFTELSEN

S2020/01396/SOF

Internetstiftelsens synpunkter på utredningen Framtidens teknik i omsorgens tjänst (SOU 2020:14)

Internetstiftelsen är en oberoende, affärsdriven och allmännyttig organisation. Vi verkar för ett internet som bidrar positivt till människan och samhället.

Vi är en stiftelse och vår urkund slår fast att vi ska säkerställa en stark och säker infrastruktur för internet som tillgodoser dagens och framtidens behov i Sverige samt främja forskning, utbildning och undervisning med inriktning på internet.

Vi ansvarar för internets svenska toppdomän .se och sköter även drift och administration av toppdomänen .nu. Intäkterna från affärsverksamheten finansierar en rad satsningar i syfte att möjliggöra att människor kan nyttja internet på bästa sätt och att ge kunskap om internetanvändningen i Sverige samt digitaliseringens påverkan på samhället. Vi tillhandahåller sedan många år tillbaka tjänsten Bredbandskollen. Sedan 2018 driver vi Projekt Internetaccess, som år 2018-2019 tog fram en Definition av vad internetaccess är tillsammans med operatörer, tekniker och andra intressenter. Under år 2019-2020 har vi utifrån Definitionen börjat att mäta internetaccesser i Region Blekinge tillsammans med Regionens bredbandskoordinator, samt med vård- och omsorgsgivaren TioHundra i Norrtälje.

Med våra identitetsfederationer förenklar vi inloggning och höjer säkerheten i identitets- och kontohantering för både användare och leverantörer av olika tjänster inom skola, hälso- och sjukvård. Vi tillhandahåller evenemang och utbildningsinsatser som gör det enklare att förstå och använda internets tjänster och som bidrar till ökad kompetens och fler möten som främjar internetinnovation. Vi stöttar även olika fristående uppdrags- och forskningsprojekt som på olika sätt gynnar internets utveckling och ger förutsättningar för internetentreprenörer och utvecklare att ta steget från idéstadie till färdig produkt eller tjänst.

Vad gör Internetstiftelsen idag inom närliggande områden?

Internetstiftelsen driver sedan många år tjänsten Bredbandskollen som mäter bandbredd och fördröjning på fasta och mobila uppkopplingar. Sedan 2018 driver Internetstiftelsen Projekt Internetaccess, som med ett 40-tal marknadsaktörer tagit fram en definition av vad internetaccess är. Definitionen, version 1, finns publicerad på Internetstiftelsens webb. Arbetet med att ta fram Definitionen leddes av Netnod. Från och med maj 2019 har projektet bland annat genomfört en behovskartläggning kring internetaccess, gjort en omvärldsanalys av befintliga mätverktyg, utvecklat en mätprob i form av en prototyp och genomfört ett par mätprojekt, så kallade piloter. Piloterna är ett samarbete mellan Internetstiftelsen och Region Blekinge samt med vård- och omsorgsgivaren TioHundra i Norrtälje. Resultaten av piloterna beräknas att presenteras kring den 1 augusti 2020.

Bakgrund

Internetstiftelsen har blivit ombedda att lämna synpunkter på utredningen Framtidens teknik i omsorgens tjänst (SOU 2020:14). Internetstiftelsens tjänster (Bredbandskollen och Projekt

Internetaccess) omnämns i utredningen och vi har sedan utredningen publicerades fortsatt att utveckla arbetet i Projekt Internetaccess.

Remissvaret är avgränsat till kapitel 11.1 – Grundläggande förutsättningar i form av infrastruktur och fokuserar särskilt på avsnitt 11.1.1 – Bredbandsinfrastruktur. Internetstiftelsen har även valt att kort kommentera rapporten *Infrastruktur för digitalisering,* som omnämns i utredningen under kapitel 11.1.

Övergripande kommentarer

Internetstiftelsen ställer sig mycket positiva till utredningens bedömning att det finns behov av att kartlägga och beskriva robustheten i de befintliga bredbandsnäten. Internetstiftelsen anser att både kartläggning och beskrivningar måste baseras på faktiska mätningar, snarare än teoretiska uträkningar som ofta är fallet idag. Vi anser vidare att rapporten, *Infrastruktur för digitalisering,* framtagen av Bredbandsforum juni 2019 beskriver problembilden för Sveriges bredbandsinfrastruktur mycket väl och att vidare utredningar som beskriver problembilden inte behövs i nuläget.

Internetstiftelsen håller med utredningen om att staten behöver ta ett ökat ansvar för att det finns (robust) bredband över hela landet. Internetstiftelsen anser dock att staten bör peka på en specifik organisation som axlar det ansvaret. Under Projekt Internetaccess har Internetstiftelsen haft förmånen att jobba med flera av de nationella bredbandskoordinatorerna som Bredbandsforum organiserar. Bredbandsforum har spelat en viktig roll i Projekt Internetaccess genom att bjuda in projektet och låtit projektet ta del av koordinatorernas problem och kunskap. Bredbandsforum leds av en styrgrupp där statsråd med ansvar för digitaliseringsfrågor är ordförande. Internetstiftelsen anser att Bredbandsforum, eller en liknande organisation, skulle kunna vara den part som ansvarar för arbetet med digitaliseringen.

Internetstiftelsen bidrar gärna med kunskap och erfarenheter i det fortsatta arbetet med bredband i Sverige.

Robust bredband

Internetstiftelsen har i Projekt Internetaccess genomfört en behovskartläggning där det framgår att det är önskvärt att mäta tillgänglighet och tillförlitlighet redan idag. Vidare har vi genom tjänsten Bredbandskollen fått vetskap om att till exempel mobila uppkopplingar inte alltid är av stabil eller tillförlitlig kvalitet. Olika tjänster ställer olika krav på infrastrukturen. Om utredningen likställer ”bredbandskapacitet” med ”bandbredd” är det Internetstiftelsens åsikt att utredningen inte motsvarar Sverige idag. En tillsynstjänst, som exempelvis videoövervakning har andra kvalitetskrav än exempelvis en tjänst som mäter EKG digitalt. För att kunna implementera digitala samhällstjänster i framtiden behöver kraven höjas jämfört med de krav som ställs på en mobil eller fast uppkoppling i dagsläget.

Utredningen anför att tillgången till tillräckligt bra bredbandskapacitet måste säkerställas över samtliga geografiska områden där vård och omsorg ska bedrivas, för att kunna möjliggöra breddinförande av välfärdsteknik och vård på distans. Internetstiftelsen instämmer helt i utredningens påstående om de geografiska områdena, men som nämns ovan bör definitionen av begreppet ”bredbandskapacitet” klargöras. Projekt Internetaccess Definition version 1 är en bra utgångspunkt för framtida arbete med att klargöra begreppet ”bredbandskapacitet”.

Svårigheter vid kravställning

Den definition som Projekt Internetaccess tog fram under våren 2019 är tänkt att användas som riktlinjer när internetaccesser upphandlas. Definitionen skulle till exempel kunna användas av SKR:s nyligen etablerade beställarnätverk. För att säkerställa att definitionen av internetaccess hålls uppdaterad behöver en förvaltningsorganisation som involverar hela den svenska branschen etableras. Internetstiftelsen ser gärna att staten stöttar och deltar i detta arbete.

Utredningen anför att det finns ett behov av att kartlägga och beskriva robustheten i de befintliga bredbandsnäten och att kvaliteten i de befintliga bredbandsnäten skiftar. Internetstiftelsen ställer sig helt bakom utredningens slutsats om behovet av att definiera kvalitetsmått och behovet av att mäta kvaliteten.

Internetstiftelsen anser att avsaknaden av ett nationellt kompetenscenter där information och erfarenheter avseende internetaccesser – upphandlingar, implementation, verifiering, kontinuerliga mätningar – registreras och analyseras behöver beaktas. Internetstiftelsen känner inte till att någon samlad uppföljning av de upphandlade tjänsterna görs i dagsläget.

Behov av ett samlat grepp

Internetstiftelsen ställer sig huvudsakligen bakom utredningens slutsatser i avsnittet.

Internetstiftelsen vill framhålla att det är ett väl känt faktum i Sverige att robusthet och tillförlitlighet inte kan garanteras, framför allt inte när flera parter är involverade i en tjänsteleverans. Internetstiftelsen anser att en framkomlig väg för att få bukt med dessa problem är att börja mäta de olika nät som är involverade i en leverans. Något som diskuterats i Projekt Internetaccess är att Sverige borde utveckla en certifiering (jämför den som finns för vitvaror) för alla de nät som är bärare av både välfärdstjänster och andra samhällstjänster. Tjänsteleverantörer vet vad deras tjänster kräver med avseende på teknisk kvalitet. En certifiering skulle vara användbar för den organisation som upphandlar välfärdstjänster, och andra tjänster, för att jämföra ett näts kvalitet med tekniska krav för en specifik tjänst.

Utredningen föreslår att det tillsätts ett forum för infrastruktur för välfärdens digitalisering. Det är Internetstiftelsens rekommendation att förlänga mandatet för det redan etablerade och väl fungerande Bredbandsforum samt de regionala bredbandskoordinatorerna. Om ytterligare behov föreligger för välfärdens digitalisering specifikt, kan dessa tillföras i form av marknadsaktörer, offentliga aktörer och intresseorganisationer.

Sammanfattning

Internetstiftelsen ställer sig positiva till utredningens diskussioner avseende bredbandsinfrastruktur. Internetstiftelsen instämmer med utredningens slutsats om att staten behöver ta ett ökat ansvar för att säkerställa robust bredband. Internetstiftelsen anser vidare att det behöver finnas en utsedd part av staten som ansvarar för det fortsatta arbetet och som kan samordna aktörer inom branschen.

Internetstiftelsen har kunskap och erfarenheter om bredband i Sverige och deltar gärna i framtida samarbeten för att främja digital infrastruktur.

Stockholm den 24 juli, 2020

Danny Aerts
Vd, Internetstiftelsen